Policia i seguretat 2014/2015

Codi: 100442
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Francesc Guillén Lasierra

Correu electrònic: Francesc.Guillen@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

A determinar.

Objectius

L'assignatura té com a objectiu fonamental proporcional una visió sobre la funció de la policia a les nostres societats, la seva ubicació en el sistema de justícia penal, en l'Administració Pública, la seva relació amb la ciutadania, les funcions que du a terme (preventives, reactives i assistencials), l'abast i límits d'aquestes funcions, així com les característiques fonamentals de la cultura i l'organització policials, mostrant allò que és comú a totes les organitzacions policials i allò que varia en funció dels models i les polítiques públiques.

Com a segon objectiu, complementari de l'anterior, l'assignatura contextualitza la policia, la seguretat i la justícia penal com a àmbits concèntrics (essent la seguretat el més gran). Els estudiants han d'identificar amb claredat quin és el rol de la policia en el marc de la justícia penal i de la seguretat en general, entendre el significat de les seves funcions, especialment la seva relació amb el delicte i la llei, i conèixer les característiques bàsiques de l'organització policial així com dels altres actors que més habitualment cooperen amb la policia en l'exercici i el compliment de les seves funcions, en especial de la seguretat privada. Han de tenir també nocions bàsiques de planificació de la seguretat.

Competències

- Aplicar un programa de prevenció de la criminalitat en l'àmbit comunitari.
- Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.
- Demostrar que es coneix el marc legal i el model de funcionament dels diferents agents de control del delicte.
- Fer la intervenció criminològica sobre la base dels valors de la pacificació, la integració social i la prevenció de nous conflictes.
- Identificar els recursos socials existents per intervenir en el conflicte i en la criminalitat.
- Redactar un treball acadèmic.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar professionalment en l'àmbit de la criminologia amb objectius de pacificació, integració social i prevenció de la delinqüència.
2. Aplicar adequadament els recursos socials aplicables a la criminalitat.
3. Aplicar un programa de prevenció orientat als agents de control.
4. Demostrar que coneix els mitjans i procediments científics orientats a la prevenció del delicte.
5. Descriure en l'àmbit criminològic de manera correcta el marc legal penal i els agents de control del delicte.
6. Desenvolupar de manera eficaç un programa de prevenció de la delinqüència en l'àmbit comunitari.
7. Intervenir en l'àmbit criminològic amb finalitats pacificadores, integradores i de prevenció del delicte.
8. Redactar un treball acadèmic.
9. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
10. Transmetre oralment les idees a una audiència.
11. Treballar de manera autònoma.
12. Treballar en equip i en xarxa.
13. Utilitzar adequadament els programes de prevenció i intervenció criminològica.

Continguts

1. Policia i seguretat

1.1. La seguretat. De la seguretat de l'Estat a la seguretat ciutadana i la seguretat humana.

1.2. Seguretat subjectiva i seguretat objectiva. Instruments per a la seva mesura. El paper dels mitjans de comunicació.

1,3. La necessitat de delimitar l'àmbit material de la seguretat. del delicte a la convivència harmònica sense riscos.

1.4. La Policia. Funció i òrgan.

1.5. La Policia i la seguretat: Una equivalència impossible. La pluralitat d'actors: Administracions, sector privat, ONGs, associacions.

1.6. La Planificació de la seguretat

2. Marc Jurídic

2.1. La creixent internacionalització. El Consell d'Europa, la Unió Europea i els convenis internacionals.

2.2. La CE i la legislació estatal i autonòmica sobre policia i seguretat. Només regulacions sectorials de seguretat, especialment de policia.

2.3. El sistema de seguretat pública de Catalunya. La Llei 4/2003, de 7 d'abril, i el seu desenvolupament.

2.4. La col·laboració entre la policia i la seguretat privada. La normativa de seguetat privada. La Llei 5/2014, de 4 d'abril.

3. La Policia i la societat.

3.1 Models de relació de la policia amb la societat. Model de servei públic o de policia comunitària, model de policia governativa i model professional.

3.2 Les relacions amb la ciutadania: necessitats i dificultats. Les diferents comunitats.

3.3 La Policia com a servei públic permanent. Les virtuts i els perills.

3.4. La legitimitat, l'auctoritas de la policia.

3.5. La deontologia professional: els mitjans i els fins, la corrupció, les gratuïtats i els textos internacionals.

3.6. Els mecanismes de responsabilitat de la policia.

4. LaPolicia i la Llei

4.1. La Policia com a Law Enforcement Agency.

4.2. La llei com a legitimació i com a límit.

4.3. La impossibilitat d'una aplicació omnicomprensiva de la Llei.

4.4. La insuficiència d'una aproximació exclusivament legal.

4.5. La discrecionalitat policial.

5. La Policia i el delicte.

5.1 La persecució del delicte com a funció policial. Mite o realitat.

5.2 La prevenció del delicte. Laprevenció situacional. Pot fer la policia altres tipus de prevenció?

5.3 La patrulla policial i la delinqüència: de l'experiment de Kansas City a l'smart policing

5.4. Desordre i delicte. De les finestres trencades al Zero Tolerance: un vincle no demostrat.

6. Altres àmbits d'actuació policial.

6.1 La policia davant els conflictes i les conductes antisocials.

6.2 L'ordre públic en democràcia: seguretat pública.

6.3 Estratègies i tàctiques d'ordre públic.

7. La professsió i l'organització policial.

7.1 La professió policial. La cultura i l'organització.

7.2. L'accés a la policia. L'entrada única versus la doble via.

7.3. L'especialització versus els generalistes.

7.4.Les unitats centrals i les territorials, un equilibri permanentment inacabat.

7.5. Les unitats especials: els grups d'intervenció especial i els afers interns.

7.6 Els funcionaris no policials.

7.7 Els sindicats policials.

7.8 Els nous partners interns: vigilants, auxiliars, voluntariat

8. Sistemes de policia. Tendències.

8.1 La policia governativa: França, Itàlia, Espanya i Portugal.

8.2 La policia coma servei públic. La policia comunitària de base local: el Regne Unit.

8.3 Un nou sisema bàsicament local: Bèlgica.

8.4 Els sistemes federals: Alemanya, estats Units i Canadà.

8.5. Un sistema "des-centralitzat": Espanya.

8.6. Tendències actuals en els sistemes policials del món occidental.

Metodologia

El treball de grup consistirà a plantejar una estratègia metodològica per afer una recerca sobre el tema:

La incidència de l'activitat policial en la delinqüència. Una estratègia possible. Els alumnes escolliran l'ambit delinquencial a treballar entre els que seran proposats pels professors a l'inici del curs.

El treball tindrà les següents etapes:

A) Definició dels conceptes i estat de la qüestió (definició del problema). Ha d'incloure:

- Definició dels tipus penals en qüestió (o de l'àmbit precís del qual s'ocupa el treball).
- Dades objectives sobre el tema (estadístique, enquestes).
- Estat de la recerca (què diuen els estudis publicats sobre les causes del problema o sobre les alternatives plantejades)
- Justificació de la recerca (per què és important posar en marxa un projecte en l'àmbit escollit).

B) Plantejament del projecte de recerca. Ha d'incloure:

- Finalitat del projecte.
- Definició d'accions clares i concises a portar a terme.
- Periodificació concreta de les accions i del projecte.
- Definició precisa del rol de la policia.
- En cas que hi hagi altres actors, precisar-ne també el rol.

C) Proposta d'avaluació del projecte. Ha d'incloure:

- Indicadors concrets que serveixin de referència precisa per saber si el projecte funciona o no. Els indicadors han de ser objectius (o objectivables) concrets i aplicables.
- Calendari temporal precís en què cal recollir les dades corresponents als indicadors.

D) Conclusions.

Els alumnes diposaran d'un document de suport a la realització del treball que serà publicat pels professors en el Campus Virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe teòrica	30	1,2	1, 5, 9, 10, 13
Seminari	15	0,6	1, 5, 9, 10, 12, 13
Tipus: Supervisades			
Treball en grup	30	1,2	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13
Tipus: Autònomes			

Planificació del treball, Lectura, reflexió de materials i preparació de treballs individuals i proves.	74	2,96	1, 2, 3, 5, 9, 11, 13
Prova escrita	1	0,04	1, 5, 9, 11, 13

Avaluació

1. Model d'avaluació

El model d'avaluació es continuada i te l'objectiu formatiu que alumnat i professorat pugui conèixer el grau d'assoliment de les competències per tal d'orientar el seu procés formatiu.

El professorat corregirà els treballs individuals presentats pels l'alumnes i en comentarà a classe els resultats així com les indicacions per millorar. Ens els treballs individuals presentats pels alumnes en què el tema sigui comú per a tothom i en els dels seminari el professor penjarà una resposta model al campus virtual. El treball en grup serà presentat i discutit davant de tot el grup per tal que tothom pugui tenir-ne la informació sobre el tema corresponent i, si escau, fer aportacions de millora. (l'assistència de tots els alumnes és obligatòria a totes les presentacions).

La participació serà avaluada a partir de les contribucions, intervencions i exposicions de l'alumnat en els seminaris.

2. Condicions par a ser avaluat

En primer lloc, l'alumnat només podrà ser avaluat si assisteix al 100% de les classes. Totes les absències han de ser justificades. Si l'alumne no assisteix a un mínim del 80% de les activitats docents no podrà ser avaluat. Les absències justificades no poden computar negativament. El professor ha de possiblitat que l'alumne pugui recuperar el treball realitzat en les classes en el cas d'absència justificada. Les absències cal justificar-les documentalment.

En segon lloc, per ser avaluat caldrà realitzar els 3 treballs individuals. A efectes d'avaluació es consideraran treballs individuals: un pirmer sobre la normativa de seguretat privada, una prova de lectura d'un llibrede Jaume Curbet i un treball sobre estratègies i tàctiques d'intervenció policial.

Tots els treballs s'hauran de presentar en un document Word, que tindrà com a nom el primer cognom de l'alumne/a, seguit del seu nom i el número del treball en el cas que es tracti dels individuals que n'hi ha més d'un (exemple: "Martí. Anna1.docx"). En cas dels treballs de grup el nom del document será el titol del treball. No s'acceptaran treballs en altres formats o amb altres títols.

3. Requisits per a superar l'assignatura

a) Treballs individuals. Cal aprovar els tres treballs a realitzar durant el curs (amb un 5 o equivalent, en cas d'optar per una qualificació amb lletres). Un cop fets els tres treballs hi haurà una nota global per al seu conjunt.

Excepcionalment,el professor pot dedicidr donar una qualificació global d'aprovat quan s'hagi suspès un treball amb una nota no inferior a un 4, si les altres dues notes ho compensen clarament.

b) Treball de grup. Cal treure un mínim de 5 (o equivalent)

c) Seminaris (participació)- Cal aprovar tots els treballs ue s'hagin de presentar obligatòriament als seminaris. excepcionalment, quan les notes dels altres treballs ho compnesin abastament, e spodran aprovar havent-ne suspès un. existeix la possibilitat que durant el curs es proposin treballs no obligatoris que poden contribuir en l'avaluació dels estudiants.

d) Prova final escrita. Constarà de dues parts:

1) Entre 20 i 30 preguntes amb respostes múltiples.

2) Dues preguntes a desenvolupar.

Per aprovar cal obtenir un 5 en el conjunt de la prova, sense que en cap de les parts es tregui menys d'un 3 (sobre 10).

4. Recuperacions

Si un alumne no supera els treballs individuals en el seu conjunt tindrà una possibilitat de fer una prova de recuperació sempre que no suspengui també la prova escrita final. És a dir, la recuperació dels treballs no es farà un per un, sinó en conjunt.

La recuperació de la participació es farà durant les setmanes lectives.

La recuperació dels treballs individuals considerats globalment, del treball en grup i de la prova escrita es duran a terme durant les setmanes derecuperacions. No hi haurà, però, possibilitat de recuperació ni de superar l'assignatura en cas de no superar tres blocs d'activitats ni si se'n suspenen dos i aquestes són la prova final escrita i els treballs individuals. La recuperació per a aquells alumnes que no hagin superat algun dels àmbits avaluatius serà una prova escrita, excepte en el cas del treball de grup en què caldrà refer el treball, seguint les indicacions del professor.

Si s'han suspès globalment els treballs individuals o la prova escrita final i no es recuperen (no s'aprova la recuperació) no es podrà aprovar l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació a classe	10 %	0	0	1, 5, 9, 10, 13
Prova escrita	40 %	0	0	1, 5, 9, 11, 13
Treball en grup	10 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 13
Treballs individuals.	40 %	0	0	1, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13

Bibliografia

Llibre de lectura obligatòria

CURBET, J. (2010). El rei nu. Una anàlisi de la (in)seguretat ciutadana. CCG Edicions (Hi ha una versió en castellà)

GUILLEN, F. (2012). Policia i seguretat. Servei Publicacions UAB.

Manuals de Referència

MEDINA, J.(2011). Políticas y estrategias de prevención del delito y seguridad ciudadana. Madrid-Montevideo.Buenos Aires. Edisofer, editorial B de F. (capítulo VII).

NEWBURN, T. (2005). Policing key Readings. Willan

NEWBURN, T.(2008) Handbook of Policing. Willan

Llibres de consulta

AGUADO CUDOLÀ, V. (2007) Derecho de la Seguridad Pública y Privada. Thomson/Aranzadi..

BARCELONA LLOP, J. (1997) Policía y Constitución. Tecnos, Madrid,.

BECK, U. (1998) La sociedad del riesgo. Paidós Bàsica.

BERTACCINI, D. (2009). La politica di polizia. Bononia University Press.

CURBET, J. (2011). Un món insegur. La seguretat en la societat del risc. CCG eedicions.

ERICSON, R.V. I HAGGERTY, K.D. (1997) Policing the risk society. Clarendon studies in Criminology.

CALESINI, G.(2007) European Police Law Handbook. Laurus Robuffo

CALERO, L.M.(2005) La seguridad Privada en españa: Actores, especificaciones y su Planificación. Editorial Universitas Internacional, S.L.

CARRER, F. (ed.). (2009). Le politique della sicurezza. Dalla "polizia comunitaria" alla "tolleranza zero". Milano. FrancoAngeli.

CARRER, F-, i SALOMON, J.C (coords.) (2011). L'ordine pubblico. Un equilibrio fra il desordine sopportabile e l'ordine indispensabile. Milano. Franco Angeli.

CARRERA, F.J. (2003) La cooperación policial en la Unión Europea: Acervo schengen y Europol Colex.

DIEU, F. (1999) Politiques publiquesde sécurité. L'Harmattan

GOLDSTEIN, H. (1990). Problem Oriented Policing. McGraw-Hill.

FERNANDEZ JUSTES, C, i YÑÍGUEZ, A. (2014). Gestió estratègica de la Policia. Organització de l'eficiència en el treball policial.Sevilla. Punto Rojo libros.

KLEINIG, J. (1996). The Ethicsof Policing. Cambridge University Press

LOPEZ GARRIDO, D. (1982) La Guardia Civil y los orígenesdel Estado centralista. Grijalbo.

LAZÚEN, M.P. (1999) Cuerpos de Policía y Seguridad Ciudadana en España: Situación actual y perspectivas de futuro. Ministerio del Interior.

LOUBER DEL BAYLE, J.L. (2012). De la Police et du Contrôle social. París. Les éditions du CERF.

MONJARDET. D.(2011). Lo que hace la Policía. Sociología de la fuerza pública. Buenos Aires. Prometeo Libros.

NEWBURN, T. (2007). Criminology. Cullompton i Portland. Willan.

OCQUETEAU, F. (2004) Polices entre État et Marché. Sciences Po.

ORTIZ DE URBINA, I. I PONCE, J. (edit.) (2008) Convivencia ciudadana, seguridad pública y urbanismo. Diez textos fundamentales del panorama internacional. Diputació de Barcelona.

REINER, R. (2000). The Politics of the Police. Oxford.

REINER, R (ed.). (1996) Policing, Vols. I i II. Dartmouth.

RICO,J.M. i SALAS, L. (1988) Policía y seguridad ciudadana. Tecnos

ROCHÉ, S. (1993) Le sentiment d'insécurité. PUF.

SERVERA, J.L. (1999). Ética policial. Tirant lo Blanch.

TENA, J.A. (2002) Diccionario de expresiones y términos de interés policial y criminalístico. Tecnos.

Union Européenne et sécurité intérieure: institutionalisation et fragmentation, en Politique Européenne, Núm. 23, Tardor 2007, l'Harmattan

VOLLMER, A. (1936). The Police and Modern Society. Montclair. N.J. Patterson.

WALLER, I. (2008)Menos represión. Más seguridad. Verdades y mentiras acerca de la lucha contra la delincuencia. INCIPE, Mèxic, .

WILSON, J.Q (1968). Varieties of Police Behaviour. Harvard

Webs d'interès

Departament d'Interior

http://www.gencat.cat/interior/policia/s_seguretat/index.htm

Ministerio del Interior

http://www.mir.es/

Europol

http://www.europol.europa.eu/

Policia del Regne Unit

http://www.police.uk/forces.htm

Home Office

http://www.homeoffice.gov.uk/

Institut nacional d'estudis superiors de la seguretat i la justícia de França

http://www.inhesj.fr

Polizei Newsletter (versions en anglès,francès i castellà, a més de l'alemanya)

http://www.polizei-newsletter.de/

Policia Alemanya (en alemany)

http://www.polizei.de/

Bundeskriminalamt (BKA) (documentació accessible en francès, anglès, castellà i rus, a més de l'alemany)

http://bka.de/

Federal Bureau of Investigation (FBI)

http://www.fbi.gov/

National Criminal Justice Reference Service (Estats Units)

http://www.ncjrs.gov/

John Jay College

http://www.jjay.cuny.edu/

Policia Estats Units

http://www.usacops.com/

Policia belga(francès i flamenc)

http://infozone.be/